

all" bestemmelserne yderligere vil styrke den generalpræventive effekt og håndhævelsen af reglerne.

*e. Betydning for eksportørerne:*

Ændringslovforslaget har betydning for eksportørens retsstilling i forbindelse med udførsel af "catch-all" produkter (dvs. ikke-listede dual-use produkter, som er omfattet af eksportkontrol) til markeder, hvor faren for udvikling og opbygning af masseødelæggelsesvåben er almindelig kendt, f.eks. visse lande i Nordafrika og Mellemøsten samt visse lande i Asien.

Efter de gældende regler skal anklagemyndigheden, ved en eksportørs overtrædelse af eksportkontrolreglerne, bevise, at overtrædelsen er sket forsættigt (at eksportøren har haft konkret *kendskab* til, at produkterne skulle anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler, jf. dual-use forordningens artikel 4, stk. 4).

Ændringsforslaget går ud på at kriminalisere det forhold, at eksportører udviser grov uagtsomhed, dvs. burde have vidst, at produktet skulle anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler.

I henhold til udførselsbekendtgørelsens § 6 er det eksportørernes eget ansvar at undersøge, om produkterne er omfattet af reglerne om eksportkontrol. Konkret er det derfor eksportørens opgave at undersøge, om der er omstændigheder og forhold i forbindelse med handlen, der peger på, at produkter skal anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler. Dette gælder særligt for eksport til kritiske områder, lande eller slutbrugere, eller hvis eksportøren har mistanke om reeksport til kritiske områder, lande eller slutbrugere.

EBST vurderer, at mistænkelige omstændigheder og forhold i forbindelse med handel f.eks. kan være:

- 1) At kunden tilbyder en særligt fordelagtig kontrakt, eller der forekommer usædvanlige betalingsvilkår.
- 2) At der er tale om omdestinering, eller at krav til ordrestørrelse, emballering, leveringsrute eller leveringssted synes usædvanlige.
- 3) At kunden afviser at udstede slutbrugereklæring.
- 4) At kunden ønsker produkttilpasning, som er i uoverensstemmelse med den bestilte vares normale anvendelse, design eller branche.

Såfremt der foreligger oplysninger om mistænkelige omstændigheder og forhold, skal eksportøren rette henvendelse til EBST, som tager stilling til, hvorvidt eksport kan tillades.

Sideløbende med fremsættelse af lovforslaget vil EBST øge eksportørernes adgang til information og

rådgivning om kritiske produkter og slutbrugere. Dette sker via iværksættelse af en række initiativer. Formålet er at sikre eksportørerne bedre mulighed for at vurdere, hvorvidt egne eksportprodukter er omfattet af eksportkontrol. Initiativerne indgår ikke i selve lovforslaget. Samlet anses de imidlertid for at være en afgørende forudsætning for lovforslaget. EBST har konkret taget initiativ til følgende foranstaltninger:

- 1) En gennemgribende revision af eksportkontrolhjemmesiden.
- 2) Etablering af en database med oplysninger om bl.a. kritiske slutbrugere, produkter og lande.
- 3) Indførelse af virksomhedsbesøg hos virksomheder, der har udførselstilladelse.
- 4) Øget udbredelse af eksportkontrolstyring hos eksportørerne.
- 5) Gennemførelse af en forstærket informationsindsats over for eksportørerne.
- 6) Effektivisering og forbedring af styrelsens sagsbehandlingsprocedurer.

EBST har ved udarbejdelsen af disse foranstaltninger lagt vægt på, at danske eksportører ikke skal stilles ringere med hensyn til adgang til information om kritiske produkter og slutbrugere end eksportørerne i andre europæiske lande, der ligesom Danmark er underlagt reglerne i henhold til EF's dual-use forordning. Særligt vedrørende databasen, hjemmesiden samt dialogen med eksportørerne har EBST fundet inspiration i UK.

*3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:*

Lovforslaget indebærer merudgifter for staten som følge af etablering og drift af database, revision og drift af EBST's hjemmeside om eksportkontrol, gennemførelse af virksomhedsbesøg, øget udbredelse af eksportkontrolstyring samt generelt øgede informationsaktiviteter over for de eksportører, der kan være omfattet af eksportkontrol.

Den statslige merudgift skønnes årligt at udgøre 1,4 mill. kr., heraf 0,7 mill. kr. lønsum, svarende til 1,8 årsværk. De 0,7 mill. kr. til øvrig drift anvendes i forbindelse med virksomhedsbesøg, den forøgede informationsindsats samt overhead. Det kan imidlertid blive nødvendigt at afsætte flere ressourcer til sagsbehandling på grund af flere ansøgninger og henvendelser som konsekvens af lovforslagets skærpelse. Merudgiften afholdes af 08.31.01. EBST, se tabel 1 nedenfor.